

Nr 2/2015, 9. årgang

Tynset

Tema

Tettstedsutvikling

Informasjonsmagasin
fra Tynset kommune

“Lykken er den korte avstanden imellom”

– Dette burde jeg kanskje ikke si, men i Tynset kommune skulle jeg i hvert fall ikke jobbe! De var vel ikke akkurat veldig opptatt av grøntanlegg i sentrum! Kristin Aasen ler og minnes praksistida si som landskapsarkitekt i Tynset kommune. Det er en del år og to barn siden. For drøye to år siden tok hun med mann og barn og flyttet tilbake til Tynset hvor hun er oppvokst. Hvor hun jobber? I planavdelingen i Tynset kommune!

Kristin brenner for jobben sin, og er levende opptatt av Tynset som bygdesamfunn og utvikling av Tynset som tettsted.

– Da vi vokste opp på Tynset hadde vi samlingsted utenfor Hjørnet, der Tolga-Os Sparebank nå ligger. To benker og to bord. Et uformelt samlingssted. Før Hjørnet sto Fiskvik-kiosken der. Det var også en liten park med gamle fine bjørketrær ved Stasjon. På kvelden måtte vi alltid kjøre innom sentrum hvis vi hadde vært ute på noe, slik at en fikk med seg om det var noe som skjedde “på by’n”. Det var mye der vi treftes litt uformelt. Det var vel ikke akkurat grønt og koselig, men det var et møtested for alle. Jeg føler at vi mangler et slikt sted i sentrum nå, sier Kristin.

– Et sted hvor du kan gå og sette deg å lese avisa, en vegg å lene ryggen mot, spise is, se barna leke og slå av en prat med folk som kommer og slår seg ned eller går forbi. Det trygge, grønne “gatelivet”. Tynset har mye asfalt!

Utfordringen i dagens utvikling av tettsteder som Tynset er etter Kristins mening å forene det urbane med grendekulturen. Trygghet, nærhet, åpenhet. Samtidig aktiv handel, steder å gå ut å spise, møteplasser hvor du alltid vil treffe noen kjente.

– Unge folk vil ha litt av begge deler, påpeker hun. Selv setter hun også pris på å ta på seg joggeskoa og gå rett ut i skogen på tur.

– I den fasen vi er nå bruker vi mer i nærområdene enn gata. Men samtidig setter jeg stor pris på å bo sentrumsnært også. Det var disse positive tingene som preger bygdesamfunnet som ble avgjørende for at Kristin og ektefellen fra Ski valgt å flytte til Tynset.

– Det å ha valgfriheten til å kunne gå eller sykle på jobb, kunne slippe løs ungene i fri lek uten alltid å måtte følge med på trafikk. De kan gå til skolen. Slike ting er veldig viktig for oss i den delen av livet vi nå er i. Samtidig tenker jeg at det er veldig pent her. Vi har et vakkert kulturlandskap. Men vi lever ikke av det. Min oppgave som landskapsarkitekt er å bidra til å skape attraktive lokalsamfunn som folk trives i, og hvor de vil virke i. Folk flytter dit hvor de trives. Tynsetingene er et aktivt folkeslag. Det legges til rette for sentrumsnære stier og turløyper, og noen møteplasser også. Som eksempelvis Bortistu hvor du etter turen kan gå innom å treffe folk å slå av en prat over kaffekoppen. Dette er viktige ting for trivselen til folk flest!

– *Hvilke to viktige kvaliteter vil du trekke fram som kjennetegner Tynset som lokalsamfunn?*

– Det ene er kvaliteten på hverdagsaktiviteten. Vi har gode forbindelseslinjer, turstier og nære turområder som også er viktig i et helseperspektiv. Lykken er å slippe å sitte i to timer i pendlerkø, vi har som sagt større valgfrihet. Vi kan ta bilen, men vi kan også gå, eller ta sykkel. Avstanden “imellom” er kort. Vi kan trygt sende barna alene på skolen. Som familie bruker vi nå mindre tid til administrasjon. Det er et kjempegode!

– Det andre er foreningslivet. Dugnadsånden. Den ser ut til å være i endring, men det er viktig at denne holdes i gang. Dette er viktige møteplasser i et lokalsamfunn. Vi trenger de uformelle møteplassene!

– *Hva mener du vi i større grad må fremelskes i Tynset?*

– Vi har et kompakt sentrum, men som likevel mangler tetthet. Dette må vi bygge videre på og gjøre mer ut av. Mer liv og folk i sentrum. Et grønnere og mer definert sentrumsområde med eksempelvis en lekeplass appellerer til aktivitet og trivsel. Det handler rett og slett om å designe det åpne rom. Og jeg er tilbake til det at vi bør ha mere trær og grønt her.

Kristin er i kraft av sitt yrke kanskje mer enn middels opptatt av akkurat det, men vi nordøsterdøler liker ikke å sitte på utstilling. Vi må ha noe å søke ly bak, ly for nordavinden og til tider andre vinder.

Tynset er ikke akkurat pressområde. Folk står ikke mye i kø her. Derfor er vi heller ikke vant til å tenke byutvikling.

– Kristin Aasen

Magasinet Tynset Nr. 2/2015, 9. årgang

Utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Redaksjonen

Arild Einar Trøen (rådmann og ansvarlig redaktør)
Morten Oftan (ass. rådmann)
Bersvend Salbu (ordfører)
Beate Hjertager (kultursjef)
Per John Valle (teknisk sjef)
Bent Kvisle (utdanningsjef)
Mariann Totlund (enhetsleder landbruk og miljø)
Trine Økseter Knudsen
(leder for plan, bygg og geodata)
Gosia Kveberg (Servicetorget)
Ingrid Eide (fotograf og journalist, Ingrafo)

Kontakt

Telefon 62 48 50 00
Telefaks 62 48 50 11
Epost postmottak@tynset.kommune.no
Internett www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet

Organisasjoner og næringsliv kan annonsere i våre spalter. Ta kontakt for ytterligere informasjon og bistand med utforming av annonsemateriell.

Kontakt vedrørende annonsering

INGRAFO, 2540 Tolga

Telefon 62 11 71 99
Epost post@ingrafo.no
Web www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside

Tynset sentrum
Foto: Widerøe Flyselskap. Prod.dato: 19.09.1961
© Widerøe Flyselskap/Nasjonalbiblioteket

Grafisk utforming

© 2015 INGRAFO
www.ingrafo.no

Opplag
3.600

Trykk

Flisa Trykkeri AS

Gira tynsetinger på sykkel

Sykle-til-jobben-aksjon har fått fart i tynsetingene!

Denne gladgjengen fra Plan, byggesak og geodata bruker sykkelen til jobb. F.v. Lars Petter Løkken, Erik Amundsen, Ralph Wilhelm Finn Mortensen. Foto: Tynset kommune

Sykle til jobben aksjonen er en nasjonal, tradisjonsrik aksjon i regi av Bedriftsidretten. Formålet er å få både deg og dine kollegaer i form. Tynset kommune varr med for første gang i år, med bakgrunn i kommunens fokus på arbeidsmiljø, folkehelse og klima. Påmeldingen var formidabel – 180 stykker er påmeldte i Tynset kommune. Vi har vært delt inn i lag – fra 2-5 stykker på den enkelte arbeidsplass.

Aktiviteten har økt, sykkelstativene ved kommunehuset har kommet fram i lyset, og det skjer ting på den enkelte arbeidsplass som er positivt for arbeidsmiljøet. Aksjonen har foregått i ni uker, fra 21. april til 19. juni, og er nylig avsluttet. I fjor var det mer enn 16 000 deltagere med på landsbasis. Hvor mange som deltok i 2015 er i skrivende stund ikke kartlagt. Det gjelder å sykle til jobben, gå til jobben - eller for den som bor langt unna så er det snakk om å være i aktivitet på ettermiddag eller kveld. Aktiviteten loggføres på nasjonal side.

Vi er med i kampen om nasjonale premier, men så har vi også gått til innkjøp av lokale premier som trekkes lokalt med litt større vinnerejanser! Våre sponsorer er: Alvdal-Tynset Sport, Tolga Sykkelmekka, Tynset Bowling, Stasjon Pizza, og Savalen Spa.

Widerøes flyfoto fra Tynset ut på nett!

Tynsetfotografiene er nå digitalisert og tilgjengelig for publikum for forskning og dokumentasjon. Nasjonalbiblioteket inviterer deg til å gi tilbakemelding med informasjon om de enkelte bildene.

Tekst: Tone Thorsen Stræte
Foto: Widerøe Flyselskap / Nasjonalbiblioteket

Nå kan du logge deg inn på www.nb.no/nbdigital/wideroe og studere hvordan Tynset så ut i 50- og 60-årene. Du kan studere enkelteiendommer, husklynger, bygder og kulturlandskap. Du kan se hvor veiene var anlagt, hvor tregrensa gikk og mye annet.

På 1930-tallet startet Widerøes Flyveselskap med systematisk fotografering av Norge. Widerøe bygget opp et stort arkiv og kunne blant annet tilby skråfotografi av gårdene og eiendommene til folk. Omreisende selgere solgte på dørene. I 1970 ble det vedtatt å selge skråfotoarkivet til kommunene. I den perioden kjøpte også Tynset kommune sine bilder og de har blitt oppbevart i magasinet på Tynset bibliotek.

I 1998 var mange av bildene i Tynsetsamlingen i så dårlig forfatning at 1181 negativer og 113 positiver ble sendt til Nasjonalbiblioteket for oppbevaring. Hovedmengden av materialet er sorthvittfoto fra

1950-tallet og fargefoto fra 1960-tallet. Tynsetfotografiene er nå digitalisert og tilgjengelig for publikum for forskning og dokumentasjon. I Nasjonalbibliotekets nye fotovisning kan en zoome inn på alle detaljer som finnes i bildene. I tillegg kan kommunene laste ned de høyoppløste filene til fri bruk.

Nasjonalbiblioteket ønsker å samle så mye som mulig av den lokale kunnskapen som finnes om fotografiene, og publikum inviteres derfor til å gi tilbakemeldinger. Dette kan en gjøre mens en ser på bildene, og Nasjonalbiblioteket oppfordrer alle til å bidra med opplysninger som for eksempel nøyaktig hvor bildet er tatt, stedsnavn og historiske opplysninger om motivene.

Logg deg inn, se på bildene og gi tilbakemelding! Ta kontakt med biblioteket om du lurer på noe!

Digitalt arkiv i Norge

Tekst: Stein Kaasin

Det finnes flere nettsider som kan være av stor interesse for mange, og som ligger klare for publikum der man kan søke på hva det skal være av informasjon. Linker til disse sidene finner du her:

DIGITALT MUSEUM | www.digitaltmuseum.no

Digitalt Museum har en mengde bilder, blant annet har Musea i Nord-Østerdalen lagt inn sine digitale bilder i denne basen, og det handler om mange tusen bilder - skriv *nordøsterdalsmuseet* i søkefeltet.

KULTURMINNESØK | www.kulturminnesok.no

Denne databasen viser deg mye av det som finnes av kulturminner. Du kan her søke på sted eller type kulturminne du er ute etter.

I forbindelse med at det skal utarbeides en Kommunedelplan for kulturminner for Alvdal og Tynset, så har vi sett litt på hva som er digitalisert av stoff fra disse to kommunene.

NASJONALBIBLIOTEKET | www.nb.no

Her er den mest omfattende basen for digital informasjon. Øverst skriver du inn søkeordet og trykker søk. Deretter ser du i venstre kolonne, der finner du hvor mange elementer av forskjellige temaer som ligger inne.

Her ser vi blant annet at det er 9135 elementer som har ordet Tynset i seg. Det er 1305 foto og 5543 bøker. Søk på grenda di eller navnet ditt, mye spennende kan dukke opp. Alle bøkene kan åpnes og leses, og du kan søke på et ord i boka du har åpnet og du kommer automatisk til de sidene der ordet forekommer. Står du fast, så be biblioteket om å vise deg fremgangsmåten.

Boligfelt med urban grendekultur

– Tynset har bokvaliteter som i mye større grad må løftes opp i markedsføringen av kommunen som en attraktiv tilflytterkommune.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Kvennstøa boligrend AS er regulert for 52 store selvbyggertomter. Det er jevnt over stor etterspørsel etter boliger på Tynset, både for å leie og eie, sier grunneier, utbygger, og "innbygger" Jakob Nordstad

Det sier Jakob Nordstad i Planråd AS som er utbygger av Kvennstøa boligrend AS. Nordstad er selv grunneier, og her bor han sammen med familien.

– I utbyggingen av Kvennstøa ønsker vi å ta inn småbykvalitetene etter samme konsept som vi har bygget ut boligområder på Lillehammer, der de grønne arealene opparbeides i en helhetlig parkmessig stil, forteller han.

– Høy kvalitet, gjennomgående infrastruktur og kompakt og tett utbygging er det som kjennetegner konseptet.

– Vi ønsker å forene det urbane med grendekulturen her. Derfor navnet Kvennstøa boligrend. Dette skiller seg ut fra tidligere boligområder på to måter, forklarer Nordstad.

– For det første er dette et område med teknisk høy standard. Gang- og sykkelveier og atkomstveier asfalteres og belyses slik at området får et sterkt kvalitetspreg. Det er overvannledning på hver tomt, og her legges også fiber inntil den enkelte byggeklare tomt.

– Det andre er måten vi har prioritert grønne områder på og turstier som går rett ut i marka, uten å måtte være redd for å krysse veier med stor trafikk.

Moderne boligfelt

Grøntområdet skal være hjertet i boligområdet. Her er det bygd gapahuk og etablert gressmatte for ballspill og utfoldelse som skal skape assosiasjoner til den gamle "løkka". Utbygger vil bidra til å skape trygge, men sentrumsnære boligområder, spesielt tilrettelagt for barnefamilier. Det er ingen gjennomkjøring i området, og derfor blir gata en del av lekeområdet. Turstier ledes direkte fra boligområdet og ut i terrenget uten å krysse trafikkerte veier.

– Området skal appellere til lek og aktiviteter både for barn og voksne, hvilket er viktig i et folkehelseperspektiv. Men med kort avstand til sentrum og flatt terreng hele veien er dette også et sted for eldre boligkjøpere. Det er en slik kvalitet, med helhet og mangfold som skaper et populært og koselig bomiljø, poengterer Nordstad.

Som utbygger gir de 100.000 kroner til den nystartede Velforeningen som bestemmer hva pengene skal benyttes til i dette området. Gressklippertraktor og fotballmål, lekeapparater, eller hva de demokratisk vedtar å bruke pengene på.

Trenger flere boenheter for utleie

– Det er jevnt over stor etterspørsel etter boliger på Tynset, både for å leie og eie. Vi får mange spørsmål om vi bygger for utleie, forteller Nordstad.

– Mange kommer hit for å kikke, spesielt i ferietider, og dette er et gjennomgående spørsmål. Vi trenger flere boenheter for utleie, det er viktig for at kommunen skal tiltrekke seg tilflyttere. Jeg er overbevist om at det ligger et større potensiale i å markedsføre Tynset som bokommune. Her får folk eksempelvis tre ganger så stor tomt til en tredjedelen av det det koster på Lillehammer, påpeker Nordstad.

– I tillegg har Tynset kvaliteter som full barnehagedekning og gode skoler, noe som eksempelvis er viktig i min verden som småbarnsforelder.

Kvennstøa boligrend AS er regulert for 52 store selvbyggertomter der en selv får velge hvilken som helst leverandør til å bygge huset. Per i dag er 24 tomter solgt. 20 boliger står ferdige.

– Vi er opptatt å skape en romfølelse i området. Romfølelsen appellerer til trivsel. Er det for mye rom uteblir den samme triveselsfølelsen. Derfor tenker vi fortetting

Kvennstøa i fugleperspektiv

Droneopptak av Ole Jakob Reichelt

Skann QR-koden eller gå til

<http://qrs.ly/244qybn>

og kompakt utbygging. Vi vil at folk skal bo forholdsvis tett, det fører som sagt til en høy områdekvalitet i forhold til infrastruktur og det er gunstig for kommunen. Det er også viktig for en robust sentrumsutvikling. En oppblomstring av sentrum er hva vi trenger, sier Nordstad, som berømmer kommunen for å ha jobbet godt med boligplanlegging over tid.

Flere områder er planlagt og tilrettelagt de siste åra, både sentralt og ute i grendene; Moan, øvre del av "Bygda", Lillebekkmoen, Kvennstøa, Jørgensmoen på Kvikne og i Tyllidalen.

I forhold til utbyggingstakten de siste 8 år, er det estimert at boligbehovet vil være dekket i ca. 17 år, bare med dagens byggeklare tomter. I dagens kommunedelplan ligger det inne ca. 240 boenheter som ikke er iverksatt ennå. Dette gir et potensial for ca. 40 år. Leilighetsutbygging i sentrum er da ikke tatt med.

Tettstedsutvikling engasjerer

Utviklingen av Tynset tettsted engasjerer tynsetinger i alle aldre.

I forbindelse med rulleringen av kommuneplanen, inviterte kommunen til folkemøte. Innleder var arkitekt og byplanlegger Peter Butenschön, en av landets fremste på byutvikling. Han startet med et faglig foredrag som fikk tynsetingene til å se på Tynset med friske øyne. Debatten i etterkant ble livlig med mange kreative innspill om hvordan man kan gjøre Tynset tettsted mer attraktivt. Innspillene tas med videre inn i planarbeidet for Tynset sentrum. Ikke minst kom det fram mange og gode ideer til hvordan et fremtidig sentrum bør utvikles.

– Slike møter må vi ha flere av. Slik får vi både faglig innspill utenfra, samtidig som vi engasjerer og får innspill fra grasrota, fra folks om bor her og ønsker å utvikle bygda si. Jeg vil ikke minst berømme ungdommene som deltok med sitt store engasjement. Dette er bra for lokaldemokratiet, mener bibliotekar Tone Stræte, som sto for folkemøtet sammen med Plan, byggesak og data. Her er noen av innspillene til et mer attraktivt Tynset sentrum:

Foto: Ellen Lie

- Tungtrafikk må ut av sentrum
- Skape oppholdsrom i sentrum, asfalt ut, grøntanlegg inn,
- Parkveien som gågate, bilfritt sentrum
- Ta vare på myketrafikkanter, større bilfrie soner i skoleområdet
- Glomma som attraktiv ressurs og åpenhet til elva, etablering av båt plass på Neby
- Utnytte vinter og snø i reiselivssammenheng
- Økt bruk av Museumsparken
- Tematikk knyttet til Tynsetmartnan
- Etablere Spekeskinkefestival
- Tilrettlegging av nye næringsarealer

Peter Butenschöns anbefalinger til kommunen var å velge ut tre til fem prosjekter å satse på og få gjennomført disse, og det må være lokalt engasjement - både ovenfra og nedenfra.

– Et prosjekt må ha mange fedre, minst tre og en dame bak, sa Butenschön. Arbeidet med kommuneplanens arealdel er også i gang, og plansjef Trine Økseter Knutsen la nylig fram skisser for formannskapet. Hovedgrepet i denne planen er fortetting i og rundt sentrum, som styrker handel og aktivitet. Det vil igjen styrke Tynset som regionsenter. Denne planen skisserer også nye næringsarealer ved Tylldalsveien og inn mot Tynset, i området ved Brydalsveien og et lite området ved Bangmoen. Dette er viktige områder for å kunne tiltrekke seg nye næringsaktører til kommunen. Alle områdene skal konsekvensutredes gjennom det pågående planarbeidet.

Kommunereform

Store avstander, spredt bosetting og samlet sett forholdsvis få innbyggere på et geografisk stort område, vil gi oss særskilte utfordringer med å tegne nye kommunegrenser.

Regjeringen ønsker større og mer robuste kommuner. Det er antydning at innbyggertallet i en kommune bør være minst 15-20 000 innbyggere. Selv om kravet til antall innbyggere etter hvert ble fraveket, betyr det i praksis at kommuner må slå seg sammen i større enheter slik at det totalt sett blir færre kommuner. Regjeringen har derfor lansert et ambisiøst prosjekt der alle kommuner i Norge må ta stilling til sin egen rolle i en ny kommunereform. Regjeringen har lagt til rette for en bred og grundig prosess rundt kommunereformen både i Stortinget og i kommunene.

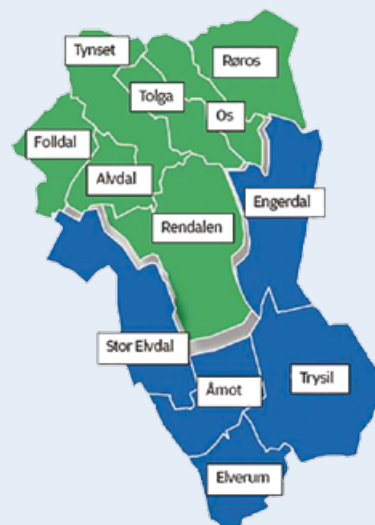
Ambisjonen er å lage et nytt kommune kart som skal bli til gjennom regionale og lokale prosesser, der kommunene selv må diskutere hvilke kommuner de ønsker å slå seg sammen med. Reformen ble satt i gang i 2014 og varer frem til nasjonale vedtak er fattet, innen 1. januar 2018. Proposisjon om en helhetlig kommunestruktur skal etter planen legges fram for Stortinget våren 2017 og nasjonale vedtak om ny kommunestruktur skal vedtas i løpet av sommeren 2017.

Alle kommuner er pålagt å legge fram en sak for kommunestyret innen 1. juli 2016 som omhandler framtidensalternativene. I tillegg til dagens kommunegrenser, det såkalte 0-alternativet, må saken inneholde minst et annet alternativ.

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ba i 2014 kommunene om å ta stilling til om det skal iverksettes et utredningsarbeid i forhold til bebudet kommunereform. Kommunene i vår region ble bedt om å ta stilling til om en utredning skulle gjennomføres på egenhånd, eller sammen med en eller flere andre kommuner.

Alle kommunene med unntak av en gjorde vedtak om at det var ønskelig med en felles utredning. I flere av kommunene var det ulike stemmetall for de enkelte punktene i vedtakene, og det ble også fremmet forslag om å si nei til å delta i arbeidet.

Både politikere og administrasjonen har deltatt på en rekke møter og samlinger i regi av eller i samarbeid med fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Hedmark, kommunenes sentralforbund (KS) og andre for å holde seg orientert om arbeidet som regjeringen har tatt initiativet til. Det er også gjennomført drøftinger i alle kommunene i løpet av denne perioden.

Arbeidet er derfor godt i gang i kommunene i Fjellregionen. Sekretariatet for regionrådet for Fjellregionen leder prosessen og har utarbeidet et bredt kunnskapsgrunnlag. De har også laget en utredning basert på undersøkelser blant kommunestyremedlemmer og ledere. Resultatene så langt viser at både kommunestyrepolitikere og medlemmene av ledergruppene jevnt over positive til at oppgavene vil kunne løses bedre med utvidet samarbeid med en eller flere nabokommuner. Store avstander, spredt bosetting og samlet sett forholdsvis få innbyggere på et geografisk stort område vil gi oss særskilte utfordringer med å tegne nye kommunegrenser.

De langt fleste kommunene mener at økonomien ikke blir mer solid verken

*Proposisjon om en helhetlig kommune-
struktur skal etter planen legges fram for
Stortinget våren 2017 ...*

gjennom sammenslåing eller gjennom samarbeid. På spørsmål om kommunens rolle som samfunnsutvikler er det en klar tendens til at både politikere og ledere er mer positive til samarbeid enn til sammenslåinger.

Og apropos økonomi. Underveis i fjor så det ut til å gå mot et underskudd på flere millioner kroner. Ved å sette i verk ekstra tiltak og stram styring fra virksomhetene endte det til slutt med overskudd på 2,9 mill. kr. Vår viktigste oppgave på overordnet nivå de neste årene er å sørge for at vi ikke har høyere utgifter enn det inntektene gir rom for. Eller sagt med andre ord, at de tjenestene vi gir våre innbyggere er tilpasset statlige overføringer. Det er slett ingen enkel oppgave, fordi det aldri vil bli nok penger til å gjennomføre alle gode formål.

Riktig god sommer!

Arild Einar Trøen
Rådmann

Lørdagsåpent

FIAS har åpne gjenvinningsstasjoner flere
lørdager i sommerhalvåret.

Finn ut når din nærmeste stasjoner er åpen
på www.fias.no, eller i Miljøkalenderen.

Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

Friluftslivets år på vei, vang og sti

**En perfekt blanding mellom
fysiske aktiviteter, menneskemøter
og Elskovsdrikk. Slik markeres
Friluftslivets år på Tynset!**

Det skjer i Svarthammerlia 4. juli med aktivitetsdag i regi av Tyllaldalen Bygdekvinnevalg, Tyllald Idrettslag, Tynset Turlag, Tynset kommune, Hedmark Fylkeskommune og Opera di Setra.

– Dette blir en aktivitetsdag der vi bruker vei, vang, vann og sti for å få til et bredt tilbud. Fiskekonkurranse, kultursti - dette blir en dag med læring ved hjelp av guider, poster, og aktiviteter med veiledere, og ren avslapping og nytelse for sjel og gane for de som ønsker det. Poenget er at det skal være en dag for alle, forteller Arne Eggen.

– Vi kan tilby en opplevelsespakke som handler om å være i aktivitet, møte mennesker, lære, og få med seg en kulturell opplevelse i et aktivt setermiljø. Dette er et opplegg som vi ser kan gi muligheter for videre utvikling framover, påpeker Eggen og føyer til at det er spennende å samarbeide med Hedmark Fylkeskommune å få prøve ut et slikt prosjekt.

– Det er også avgjørende at vi har med oss de frivillige lagene som stiller med mannskap for å tilrettelegge og gjennomføre aktivitetsdagen.

Eggen ser mange muligheter til å koble friluftslivsaktiviteter og kulturelle arrangementer på og rundt seteranlegget i Svarthammerlia.

– Årets opplegg vil gjøre det mulig å sette i gang, og utvikle en kombinasjon av arrangementer og aktiviteter som også kan gjentas i framtida.

Som avslutning på årets aktivitetsdag vises Opera di Setra sin versjon av Donizettis "Elskovsdrikken". Det må bli en perfekt blanding.

Barn og unge er med i planprosessen

Hva er barn og ungdom opptatt av når det gjelder utvikling av Tynset sentrum?

Tekst: Ingrid Eide / Ingrafo
Foto: Illustrasjonsfoto © Shutterstock

BARNE-
TRÅKK

Kommuneplaner skal gi gode oppvekstmiljøer, trygge skoleveier, attraktive sentrumsområder, møteplasser og grønne arealer som mange vil bruke. Da må barn og unge i kommunen få anledning til å si noe om hva som er viktig for dem. Tynset kommune har i forbindelse med rullering av kommunedelplanen aktivt involvert den yngre del av kommunens befolkning.

Det er voksne fagfolk som arbeider med arealplanlegging i kommunen og det er voksne politikere som vedtar planene. De fleste av dem har konsekvenser for barn og unge. Det er viktig at både planleggere og politikere har kunnskaper om barn og unges arealbruk i kommunen. Barnetråkkregistreringer gir barna en stemme i planprosessen og direkte kunnskap om hvordan barn og unge bruker nærmiljøet. Det er planleggerens ansvar å synliggjøre dette i saksframstilling og kartgrunnlag i plan- og byggesaker, slik at politikerne har god kunnskap om saken før vedtak fattes.

Barn og unge er eksperter på fysisk miljø. De opplever, ser og anvender uterommet mangfoldig. "Barnetråkk"-kartene gir en faktisk kunnskap om hvordan barn og unge bruker nærmiljøet sitt – om opplevde kvaliteter og svakheter. Hvor beveger de seg til daglig, og hvilke steder unngår de? Denne kunnskapen kan kommunene bruke i planleggingen. Derfor ble det bestemt i samråd med De Unges Råd på Tynset (*DUR omtalt i forrige utgave. Red. anm.*) å gjennomføre Barnetråkk i 5. trinn på Tynset barneskole i april.

Barnetråkk som metode

Barnetråkk er et digitalt verktøy og undervisningsopplegg som lar barn fortelle planleggere, kommunen og lokalpolitikere hvordan de bruker stedet der de bor og hva de vil ha annerledes. Barnetråkk er utviklet av Statens kartverk og Norsk Form. Ansvarlig for gjennomføringen på Tynset Barneskole i april var kommuneplanlegger Kristin Aasen og barnetalsperson Stein Kaasin. Kontaktlærer Grete Sundberg Sivertsen og to lærere bisto i arbeidet.

Barna ble delt inn i grupper etter en orientering om opplegget og en samtale og spørsmål i forhold til deres dagligliv i og rundt Tynset. De fikk utdelt store sentrumskart, der de trente på å lese kart. Her skrev de også inn kommentarer om løst og fast inn på papirkartet.

– Deretter ble datamaskinene funnet fram, og de overførte disse anmerkningene på digitale kart, forteller Kaasin, som er fornøyd med Barnetråkk-gjennomføringen.

– Det kom mange forslag og kommentarer til forbedring og utvikling. Kommunen kan ikke ta ansvar for alle ønskene, som eksempelvis McDonalds-restaurant, men andre ting må sees nærmere på, lover han smilende.

Viktig for de yngre

Vi presenterer her et sammendrag av innspillene og kommentarene elevene kom fram til. DUR har gjennomgått sammendraget, og videresendt dette til innspill i kommunedelplanarbeidet fra barn og unge. Prioriterte områder å arbeide videre med fra DURs side:

- Skoleområdet; trafiksikkerhet og videreutvikling av området i sin helhet. Området må utvikles med tanke på at flere typer aktiviteter må være mulig
- Utvikle banene i Haverslia og banen utenfor Støhlen-blokka
- Gangvei under jernbaneundergang i Ringveien
- Behov for gangvei langs FV30 fra Røroskrysset til Aaa
- Dedikerte stier for sykling. Legge opp elementer for sykling; hopp, plankegang, svinger
- Viktig med tilgjengelig til elva; sentrumsnær badeplass, tilretteleggigg for fisking, landingsplass for kano. Arrangere friluftsdager med tilknytting til elva
- Ved etablering av Neby bru kan det være aktuelt med badeplass, landingsplass for kano og uteområde i direkte nærhet til brua (stupetårn)
- Utvikle Svarttjønna
- Unngå strøing av gangvei hvor det sparkes
- Opprettholde press for å få bort parkeringsplasser på torget. Parkeringsplasser bak Spar
- Gågate i Parkveien, ønske om bilfritt sentrum
- Et grønt torg, ikke tilrettelagt for bil, men som treffpunkt for ungdom
- En sentral plakattavle
- Opprettholde og forbedre paintball litt utenfor byen, men med arrangementer som annonseres på den sentrale plakattavla

FAKTA

Barnetråkk er en nettbasert metode utviklet av Statens kartverk og Norsk Form (nåværende Norsk design- og arkitektursenter). Målet er at metoden benyttes i det ordinære planarbeidet i norske kommuner. Denne konkrete metoden for medvirkning og informasjonsinnhenting, gir politikerne mulighet til å ta kunnskapsbaserte valg. Valgene kan vise seg å være både kloke og dristige når byer og steder skal videreutvikles.

Les mer på www.barnetråkk.no

"I konsekvensutredninger vet vi hvor elgen trekker og frosker hekker, men ikke hvor barna går, leker eller oppholder seg ..."

- Sitat fra heftet om Barnetråkk

Tilrettelegging for daglig bevegelse

Vi mennesker er i stadig bevegelse. Hele livet. Tynsetingen er intet unntak.

Tekst: Hilde Aanes
Ill.foto: Shutterstock

Som barn løper vi uanstrengt rundt, mellom naboer og venner. Som ungdom går dette liksom litt over. Vi kan alltid være toppscorer på Nytrømoen, eller opptrekker i Savalen sykkelklubb, eller morgenspinner på Friskliv, men inn i mellom disse øktene er det enkelt å ty til bilen. Det går raskere.

Vi ønsker derfor å legge til rette for at det kan bli enklere, raskere og tryggere å gå og sykle i sentrum. Dette handler om å få daglig trim og bevegelse, noe som har fått økende fokus de siste årene. Det handler om folkehelse og hverdagsrehabilitering.

Ved å fokusere på verdien av å gå/sykle til og fra jobb, butikken, skolen, vil en gi et betydelig bidrag til god folkehelse. Bevegelse og frisk luft, et hils til naboen som også er ute, gjør noe med oss. Når flere velger denne transportformen, blir det mindre biler og enda tryggere i sentrum.

Tynset kommune legger inn gang- og sykkelstier i alle nye planer. Langs FV30 skal det bygges gang- og sykkelvei fra Røros-krysset til Mellomriksveien allerede i sommer/høst. Dette vil bidra til en tryggere ferdsel langs den strekningen.

Frivillige gjennom Tynset Turlag har etablert stifadderordning for å ta vare på - rydde og merke - stier i utmarka. Det er også tatt initiativ til å opparbeide nye stier mellom Tynsetbrua og Aabrua, Neby-Tunnbrua og Kjærlighetsstien mellom Domus-Sandbakken. Forhåpentligvis vil det også la seg gjøre med ny gangbru over Glåma ved Neby. Kjærlighetsstien og Neby-runden søkes tilrettelagt for universell utforming.

I tillegg legges det opp til tettere merking av hovedstiene oppover Grønfjellia – med et system av "ringer" rundt bebyggelsen – og merking mot alle turstier fra sentrum. Grunntanken er å knytte sammen bebyggelsen (Lillebekkmoen – Haverslia – Kjæreng – Neby og nordsida av Glåma) med et turnett der alle kan trimme, treffes og trives.

Stor søknad til Fjelltrainee

Takket være traineeordningen har Kari Rognerud Granlund fått muligheten til å prøve kompetansen som statsviter i ulike miljøer under trygge rammer.

Gjennom traineeordningen rekrutteres nye unge og kloke hoder til bedrifter i Røros-regionen og Nord-Østerdalen. 51 unge studenter søkte seg til regionen ved årets opptak.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Målet er å rekruttere to til fire nye traineer i året. Gjennom ordningen får nyutdannede en fot innenfor i næringslivet i Fjellregionen.

– For bedriftene er dette en fin mulighet til å få unge og nyutdannede mennesker med høy kompetanse inn i bedriften, sier Kari Rognerud Granlund, som har vært ansatt Fjelltrainee i Regionrådet for Fjellregionen siden november 2013. Offisielt er hun ansatt i Hedmark Fylkeskommune. I en periode jobbet hun også i 40 % stilling hos Vingelen Utvikling, nå Rådhuset Vingelen.

Det var stor interesse for å høre om denne ordningen blant de vel 75 studentene som deltok på studenttreffet, som Regionrådet arrangerte for regionens studenter i Trondheim i april. Her deltok regionalt næringsliv, kommuner og offentlige virksomheter.

– Takket være Fjelltrainee fikk jeg denne spennende og lærerike jobben i Regionrådet. Her har jeg fått muligheten til å prøve kompetansen som statsviter i ulike miljøer under trygge rammer. Lærekurven har vært bratt og tilliten stor, sier Kari. Hun har i stor

grad vært med å utforme sin egen jobb som er mye prosjektorientert.

– Det har vært meget interessant å delta fra planlegging til slutføring av ulike prosjekter. Som statsviter er det ikke flust med slike jobber i vår region.

Erfaringsbasert læring

Hun har gjennom denne praksisen fått tilegne seg erfaringer og lært mye om dynamikken i et lokalsamfunn, om offentlig forvaltning og samfunnsutvikling.

– Jeg har blant annet fått oppleve å presentere utredningen av kommunereformen på et felles kommunestyremøte for alle kommunene i regionen. Det var en flott erfaring å ha med seg. Det ga mestringsfølelse og selvtillit, sier Kari og utdyper med snert av sjølori:

– Jeg forventet at verden skulle se mer ut som de teoretiske modellene vi lærte om på skolen, men har etter disse to åra som trainee fått erfare at slik er det ikke. Teori og praksis er som regel helt forskjellige ting.

Kommunen informerer

Viktig for tilflytting

Kari mener ordningen er "gull" for alle parter og råder de som tar en utdanning på bachelor eller mastergrad om å søke.

– Ordningen bidrar til utprøving av høyt kvalifiserte arbeidsressurser som bedrifter ellers må bruke mye tid og energi på å få tak i, poengterer hun.

– Det er viktig å være bevisst på hva man vil med et slikt arbeidsforhold, undersøke hvilke bedrifter og kommuner som er med i ordningen og vurdere hvor en sjøl kan bidra mest med sin utdanning. Da får man også mest utbytte av ordningen for egen del, påpeker Granlund. Hun mener imidlertid at ordningen har et forbedringspotensial med hensyn til oppfølging av den enkelte traineer på arbeidsplassene, hvilket det nå jobbes aktivt med gjennom Rørosregionens næringshage.

Traineeordningen er ikke minst viktig for rekruttering og tilflytting til regionen. Eksempel fra Nord-Trøndelag viser at nær 60 prosent av traineene som deltar i programmene bosetter seg i fylket over tid.

Fakta om Fjelltrainee

Fjelltrainee er en regional traineeordning for små og store bedrifter, kommuner og andre offentlige virksomheter.

En trainee er en fagutdannet person på bachelor- eller masternivå som tas inn ved en bedrift som en aspirant. De fleste traineeprogrammene varer mellom ett og to år, og én og samme trainee kan gjerne arbeide i mer enn en bedrift i løpet av perioden.

Traineeprogrammet rekrutterer personer med etterspurt utdanning, og mange av de deltagende bedriftene får på denne måten tilført viktig kompetanse.

Fjelltrainee er organisert som en medlemsorganisasjon og ble stiftet 8. september 2009. Fra og med 2015 driftes Fjelltraineeordningen av Rørosregionen Næringshage AS.

Bård Sundmoen Aas og Sindre M. Oterhals er ansvarlig for traineeordningen i regionen. Hver trainee blir fulgt opp med individuelle samtaler og ulike muligheter for kompetanseheving om det er ønskelig.

Ryansetra - utleiehytte i kommunens regi

Setra ligger ved Ryantjønna, ca 8 km fra Lonåsen i Tunndalen og ca 2 mil nord for Tynset. Her er gode tur- og fiskemuligheter i området, som ligger innenfor det nye Magniltdalen/Busjødalen landskapsvernområde.

Fra setervangen går det to merke turløyper rundt i det gamle kulturlandskapet. I Ryantjønna finnes ørret. Fiske i Ryantjønna dekkes av "Tynsetkortet". Sjekk gjerne www.fishspot.no for mer informasjon om fiske.

Setra har soveplass til 8 personer, to familiekøyer og en køyeseng. Alt nødvendig utstyr for matlaging og propanapparat for å koke på, finnes i hytta. Det er ikke elektrisk strøm eller innlagt vann. Vannet hentes i bekken eller i tjønna like ved (ca. 40 m). Det anbefales å ta med drikkevann. Sanitære forhold ellers: Utedo. Du må ta med sengetøy (dyner/soveposer) selv.

Dersom det er stor interesse kan Ryan leies til samme leietaker maksimalt 1 uke pr. år. På ledige datoer har innenbygds førsteprioritet. Det er ikke tillatt med hund i sengene. Bruk gjerne madrassene som fins under sengene.

Leietager plikter å behandle hus og innbo på en forsvarlig måte, og forlate setra i den stand en selv ønsker å finne den.

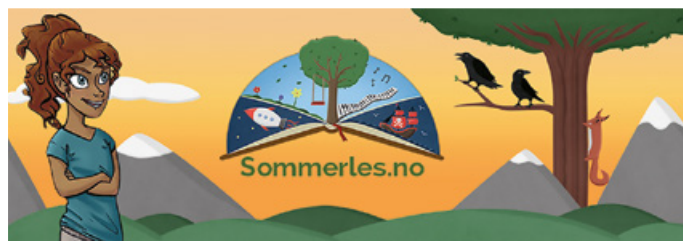
Leiepriser

Pr. døgn kr. 550,00

Pr. uke kr. 3.000,00

Kontakt

Servicetorget på 62 48 50 00 eller postmottak@tynset.kommune.no

SommerLes i 10 år

For 10. år på rad har Tynset bibliotek gleden av å invitere alle mellom 0 og 13 år til og bli med på SommerLes.

Leser du fem bøker i løpet av sommerferien, kan du være med! I jubileumsåret utvider vi SommerLes til å bli nettbasert. Få kule premier, lesetips, løs oppgaver og få et nytt kapittel hver andre uke av en spennende norrøn fantasifortelling skrevet spesielt for SommerLes av Mari Moen Holsve.

Det er - som før - bøker og lesing som er hovedfokus i SommerLes. Bøkene kan handle om hva som helst, og de kan være gamle eller nye, tynne eller tykke. Du kan også høre lydbok. Hvis du ikke kan lese selv, kan noen lese for deg. Det er DU som bestemmer hva du vil lese.

I september blir alle som har deltatt på SommerLes, invitert til en stor fest på biblioteket med tryllekunstneren Davido!

SommerLes begynte mandag 1. juni.

**Stikk innom biblioteket eller
www.sommerles.no og bli med!**

Vårann i Tynset. Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Åpningstider Tynset bibliotek

Telefon: 62 48 52 18

E-post: postmottak.biblioteket@tynset.kommune.no

Hovedbiblioteket

Mandag-tirsdag-torsdag	kl 11.00 - 16.00
Onsdag	kl 11.00 - 18.00
Fredag	kl 11.00 - 13.00
Lørdag	kl 11.00 - 14.00

Sommeråpningstider: 20. juni - 20. august:

Mandag-tirsdag-torsdag-fredag	kl 11.00 - 15.00
Onsdag	kl 11.00 - 17.00
Lørdag	kl 11.00 - 14.00

Kvikne bygdebibliotek

Tirsdag	kl 11.00 - 13.00
Onsdag	kl 16.00 - 19.00

Kombinasjonsbiblioteket holder stengt i perioden
20. juni - 20. august.

Åpningstider ved helsestasjonen

Helsestasjonen har sommerstengt uke 30. Helsestasjon for ungdom (HFU) er stengt i skolens sommerferie. Ved behov for utenlandsvaksinering må timeavtaler bestilles i løpet av juni pga. ferieavvikling i juli. Vi er tilbake uke 32.

Timebestilling: Olaug Sørhuus, telefon 62 48 51 55

Hilsen Tynset Helsestasjon
Telefon 62 48 51 53

Utbygging av bredbånd/fiber

I 2014 ble det innført en statlig tilskuddsordning som skal dekke deler av kostnadene forbundet med utbygging av bredbånd/fiber i områder av landet der dette ikke er kommersielt lønnsomt uten tilskudd. De ulike grendene i Tynset kommune ble oppfordret til å melde interesse, dersom de ønsker bedre nett, og det kom innspill fra 7 ulike områder. Det er ingen tvil om at samtlige av disse områdene burde hatt bedre nett enn de har pr i dag.

Når Tynset kommune i samråd med Hedmark fylkeskommune, måtte prioritere mellom de aktuelle områdene, valgte vi i første omgang å søke tilskudd til utbygging i Brydalen og Tyllaldalen. Dette fordi disse områdene er de som er minst lønnsomme å bygge ut, og derfor er mest kvalifisert for tilskudd, slik regelverket er utformet.

Om Tynset kommune får innvilget søknaden gjenstår å se. Vi håper også at det blir nye søkemuligheter i årene framover. Alle innspill fra de ulike grendene som ble sendt til Tynset kommune er videresendt til NØK, som er en viktig aktør når det gjelder utbygging av bedre bredbånd i hele regionen.

Bernt Robert Hansen
Næringskonsulent

Ringbussen er på vei!

Trønderbilene gikk seirende ut av anbudsrunden for transport i vår region i fjor. I dette anbudet ligger det inne tilbud om forsøk med ringbuss i Tynset sentrum.

Hedmark Trafikk har ansvaret for bussruta, og Trønderbilene (tidligere Gauldal-Østerdal buss) har ansvaret for selve transporten som vil bli utført med 16 seters minibuss. Tilbudet vil gjøre det mulig å komme seg rundt i sentrum uten bruk av egen bil, og vil kunne gjøre det enklere å komme seg til og fra butikken, frisøren eller andre ærender for eldre. Det vil også kunne være enklere å delta på kveldsaktiviteter for barn og unge uten å bli kjørt til trening f.eks.

Foreløpig eksisterer bussruta bare på skissestadiet, men her ligger det følgende inne pr i dag:

- Bussen skal gå hverdager fra mandag til fredag
- Bussen går hver andre time fra kl 09-21, det vil sju runder i løpet av dagen
- Ringbussen går, som navnet antyder, i ring rundt Tynset sentrum, og skal i utgangspunktet inntre Haverslia – Kjæreng – Vidsyn - Bygda – Lillebekkmoen
- Bussen vil stoppe ved sentrale stoppesteder som Tjønnsenteret, sjukehuset, Domus, ved Neby, fotballstadion på Vidsyn, Litun, trafikkstasjonen i Kjæreng og ellers på signal for av- og påstigning der det er mulig

Det er viktig at det blir gitt signaler til Trønderbilene dersom det er spesielle aktiviteter som det kan være aktuelt å tilpasse til ruta. Det kan være aktiviteter ved Tjønnsenteret eller på kulturhuset, evt på fotballstadion.

Dette er et prøvetilbud, og det er viktig at det også blir gitt signaler på ting som ikke fungerer, i stedet for å la være å benytte tilbudet. Det kan være rom for justeringer av både tider og ruter innenfor visse rammer.

Dersom du har innspill til Ringbussen, kan du kontakte Atle Barbakken, Trønderbilene (903 64 059) eller Hilde Aanes, Tynset kommune (62 48 50 00).

Ordførers side

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Husk: Vi er heldige!

Det kan av og til virke som om vi her på berget har lite å være glade for, og hver dag kommer dette til uttrykk på prent, i nyheter og i alle mulige slags kanaler. Dette til tross for at det nok i verdenshistorien knapt finnes et land på noe tidspunkt der en jevnt over har det så bra som vi har det i Norge i dag. Vi må i langt større grad innse hvor godt vi har det og hvor heldige de fleste av oss er, slik at vi kan rette oppmerksomheten utover vår egen navle og bry oss om de i våre samfunn og internasjonalt, som virkelig har noe å bekymre seg over. Dersom vi lar sutringa og «i-landsproblemene» prege oss og oppvoksende generasjoner, vil vi etter hvert utvikle oss til å bli en nasjon med verdier vi egentlig ikke ønsker oss. Det mennesker egentlig ønsker er å bry seg om hverandre og kjenne at en sjøl blir tatt vare på inn i fellesskapet. Vi ønsker å se mulighetene i stedet for begrensningene, og alle er enige om at optimisme er bedre enn surving og svartsyn. Derfor må vi alle bygge oppunder denne positive retningen sammen, og skyve tilbake tendensene i vårt samfunn som underbygger mismot og egoisme, samt energibruk på uvesentligheter. Og selvsagt må vi være opptatt av at alle mennesker i hele verden skal få det samme gode grunnlaget som vi har i Norge. For vi er faktisk heldige, og det skal vi være takknemlige for.

I stedet for flere av mine ord, kommer noen ord fra noen av mine favorittdiktere.

Ha en nydelig sommer!

Helsing Ordfører Bersvend Salbu

Så lenge det er ...

- ord er det håp
gutter.
Neida, det er slett ikke slutt
ennå selv om mange bøyer ryggen
og tror at alt håp er ute
langt ifra, - det er nemlig
ord fremdeles, og så lenge
det er ord
er det håp
jenter
Ta en lysestake, for
eksempel - sett den på hue
til en av de gamle generalene
og tenn åtte stikkflammer der, han
vil sannsynlig trekke på skuldrene og
si at noe sånt går ikke i realitetens
knallharde verden
mulig det
mulig det
men vi gir oss ikke
likevel, vi står på og
står på - løfter nye
ord inn i verden og sier:
så lenge det er
ørret
er det elver, gutter
og så lenge det er
elver er det
håp, jenter
og så lenge det er
solskinn er det
jordbær
gutter
og så lenge det er
kyss er det
gutter
jenter
- vi spikrer den der!

– Arild Nyquist

Politiske møter

August - oktober 2015

25.08.	18:00	Kommunestyret
03.09.	09:00	Formannskapet
14.09.		VALG 2015
17.09.	09:00	Formannskapet
01.10.	09:00	Formannskapet
06.10.	18:00	Kommunestyret
		- gammelt og nytt
15.10.	09:00	Formannskapet

Se ajourført kalender på
www.tynset.kommune.no

Det er den draumen

Det er den draumen me ber på
at noko vidunderlig skal skje,
at det må skje -
at tidi skal opna seg,
at hjarta skal opna seg,
at dører skal opna seg,
at kjeldor skal springa -
at draumen skal opna seg,
at me ei morgonstund skal glida inn
på ein våg me ikkje har visst um.

– Olav H. Hauge

Fattig ynskje

Var eg ein Gud,
ville eg skapa
ei stillare verd.
Der skulle alle elske.
Var eg ein Gud,
ville eg skapa
 kjærleik og død,
berre kjærleik og død.

– Tor Jonsson

Turistinformasjon i Kulturhuset

Også i sommer blir turistinformasjonen for Tynset å finne i kulturhuset. På formiddagen fungerer servicetorget som turistinformasjon fram til kl 14.30. Deretter overtar turistverter og driver dette fra kulturkaféen om ettermiddagen. De vil også selge kinobilletter og kaffe med noe attåt. Gjennom dette samarbeidet har vi muliggjort at både kulturkafé og bibliotek holder åpent hver lørdag hele sommeren.

Det blir bord og benker på torget, og mulighet for å spise utendørs. I vintersesongen vil servicetorget fungere som turistinformasjon i sin åpningstid, mens biblioteket svarer på spørsmål onsdag ettermiddag og lørdager.

Turistinformasjonens åpningstider
i perioden 20. juni - 16.august:

Hverdager: 09.00-20.00

Lørdager: 11.00-15.00

Søndager: 15.00-20.00

Opera di Setra presenterer: Gaetano Donizetti's
ELSKOVSDRIKKEN
Svarthammerlia, Tyllidalen
3. og 4. juli kl 1900
5. juli kl 1700
Billett kr.300

Lars Eggen - Mathias Gillebo - Vigdis Unsgård - Espen Langvik - Ingrid Eggen - Eva Holm Foosnæs
REGI: Ronald Rørvik - KOREOGRAFI: Toni Herlofson - SCENE/KOSTYME: Anne Spets
FORHÅNDSALG AV BILLETTER: www.ebillett.no www.operadisetra.no BILLETTER til salgs også ved inngang

VALG

KOMMUNESTYRE- OG FYLKESTINGSVALGET 2015

Valgdagen for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015 er mandag 14. september 2015. Tynset kommune har også valgdag søndag 13. september. Du må stemme i egen kommune på valgdagen(e). Ellers kan du forhåndsstemme fra 1. juli til og med 11. september.

E-valg

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har besluttet at forsøk med forhåndsstemmegivning via internett ikke skal videreføres. Det har vært gjennomført slike forsøk ved valgene i Tynset i 2011 og 2013.

Stemmegivning på valgdagen

Valgdagen(e) er søndag 13. september og mandag 14. september. Da må du stemme i et valglokale i Tynset kommune. På forsiden av valgkortet finner du informasjon om hvilket valglokale du hører til og lokalets åpningstid på valgdagen. Du kan likevel stemme i hvilket som helst valglokale i kommunen.

Tynset kommune skal ha valgting på følgende steder:

Krets	Stemmested	Søndag	Mandag
Tyllaldalen	Tyllaldalen Samfunnshus		12.00 – 18.00
Kvikne	Kvikne skole		12.00 – 18.00
Holmen	Smea, Kulturhuset	14.00 – 18.00	09.00 – 19.00

Stemmer du i et valglokale, må du ta med legitimasjon. Det er ikke nødvendig med valgkortet, men det går raskere om du har det med.

Valgportalen | valg.no

På valgportalen finner du mer informasjon om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015.

Gammel valgurne (1903). Foto: Grethe Johnsrud / Hadeland Folkemuseum

Forhåndsstemmegivning

Hvis du ikke kan eller vil stemme på valgdagen(e), kan du forhåndsstemme. Ordinær forhåndsstemmegivning skjer i tidsrommet 10. august til 11. september. Du kan forhåndsstemme ved Servicetorget, Rådhuset. Åpent 09.00 - 15.30.

Du behøver ikke å forhåndsstemme i den kommunen du bor. Stemmer du i en annen kommune, vil forhåndsstemmen din bli sendt til den kommunen der du er manntallsført.

Hvis du stemmer utenfor kommunen eller fylket du er registrert i, vil du få utdelt stemmesedler som bare er påført de registrerte politiske partiene. Du må da krysse av for eller skrive på hvilket politisk parti/gruppe du vil stemme på. Du kan også benytte medbrakt stemmeseddel fra egen kommune/fylke. Stemmesedlene til kommunestyrevalget er rosa og stemmesedlene til fylkestingsvalget er blå.

Tidligstemmegivning

Hvis du verken kan stemme på valgdagen(e) eller i tidsrommet for den ordinære forhåndsstemmegivningen kan du tidligstemme fra 1. juli til 7. august. Du behøver ikke å tidligstemme i den kommunen du bor i. Du må selv kontakte den kommunen du vil tidligstemme i og avtale når og hvor du kan komme og stemme. Tynset kommune kan kontaktes på e-post: postmottak@tynset.kommune.no eller 62 48 50 00.

Det er ikke sikkert at du vil få tidligstemme samme dag. Tidligstemmer du i en "fremmed" kommune, vil stemmen din bli sendt til den kommunen der du er manntallsført. Stemmesedlene vil på dette tidspunktet ikke være klare, så det vil bare være mulig å stemme på parti. Det betyr at du ikke kan gjøre endringer på stemmeseddelen.

Forhåndsstemmegivning på institusjon

På helseinstitusjoner vil det bli avholdt egen forhåndsstemmegivning. Valgfunksjonærer vil oppsøke institusjonen og avholde forhåndsstemmegivning der.

Ved forhåndsstemmegivning på institusjon kan kravet om legitimasjon erstattes ved at en ansatt som har legitimert seg, bekrefter velgerens identitet. Valgstyret har fastsatt følgende dager for forhåndsstemmegivning ved institusjon:

Sykehuset Innlandet	Tirsdag 8. september
Enan trykkesenter, Kvikne	Onsdag 9. september
Tjønnmosenteret og Furumoen	Torsdag 10. september

Ambulerende forhåndsstemmegivning

Velger som på grunn av sykdom eller uforhet ikke kan avgi ordinær stemme, kan etter søknad til valgstyret få avgi forhåndsstemme der de oppholder seg. Frist for å søke ambulerende forhåndsstemmegivning er tirsdag 8. september. Ta kontakt med postmottak@tynset.kommune.no eller telefon 62 48 50 00. Hvis søknaden innvilges, vil velgeren bli oppsøkt der vedkommende oppholder seg senest i løpet av torsdag 10. september.

1 år med landbruksprosjektet Levende Landbruk

På et år har landbruksprosjektet i Alvdal og Tynset kommet langt. Selv om enkelte har gitt uttrykk for at de på bakgrunn av de politiske signalene har blitt usikre på fremtiden, er det likevel mange som ønsker å satse på landbruket fremover.

Tekst og foto: Enh.leder for landbruk og miljø i Alvdal og Tynset, Mariann Totlund

Ung i landbruket: www.youtube.be/fGQmyXNggD8
eller scann QR-koden

Gjennom prosjektet Levende Landbruk får disse god hjelp og støtte for å lykkes med sine valg. Det er viktig for utviklingen av landbruket i dalen her. Vi har i dag nådd målet om at 50 % av storfeprodusentene i kommunene skulle delta i prosjektet, men kommunene gir seg ikke der. Vi har tre år igjen av prosjektet, og ønsker at flere skal få delta.

Prosjektet ”Fokus på mjølke- og storfekjøttprodusenter” startet opp med en møteserie i Alvdal, Kvikne og Tynset første halvdel 2014. Det var cirka 50% av de aktuelle brukerne i kommunene som stilte opp på møtene. I dag er det totalt 102 produsenter som har meldt sin interesse til å delta videre i prosjektet. I Alvdal har 61 % av mjølkeprodusentene meldt sin interesse, og i Tynset 73 %. Hos ammekuprodusentene er fordelingen på 36 % Alvdal og 21 % Tynset. Vi vil gjerne ha med flere.

De produsentene som har meldt sin interesse til prosjektet har ulike planer om utvikling og styrking av bruket. Flere vurderer investeringer i driftsbygninger for melk og for ren kjøtt- eller ammekuproduksjon. Andre har fokus på å optimalisere dagens drift. Noen eksempler på rådgiving om optimalisering er økt grovfôrproduksjon på eksisterende arealer av innmark, økt bruk av utmarka, mekaniseringsøkonomi ved maskinsamarbeid, driftsledelse og bedre utnyttelse av eksisterende bygningsmasse. Det har også vært etterspørsel etter rådgiving innen generasjonsskifte med fokus på planlegging av eiendomsoverdragelse og hvordan den har betydning for skatt, pensjon og økonomi. Dette er viktige ting å ta tak i tidlig i prosessen.

Laget film om å være ung i landbruket

Regionen er kjent for å ha et aktivt miljø og gardbrukerne som ønsker å heve sin kompetanse for å bedre produksjonen og sikre mat av god kvalitet. Dette kommer også fram i rådgivingsbesøkene prosjektet har hatt.

Landbruksprosjektet har oppfordret til at hele familien på gården er med under rådgivingsbesøkene. Dette er viktig for å kunne oppnå et fremtidig, levedyktig landbruk og også for mulig rekruttering til landbruksutdannelse. Storsteigen er en viktig aktør for unge som ønsker å jobbe med landbruk. Landbruksprosjektet utfordret elevene ved Storsteigen til å lage en film om å være ung i landbruket, og denne ligger nå på landbrukskontoret sin Facebook side (søk på ”Landbrukskontoret

i Alvdal og Tynset”) og på YouTube (se lenke annet sted på siden).

Landbruksskolen har i tillegg for den litt eldre generasjon og oppover voksen agronomen og får til høsten et nytt tilbud.

Fagskole for Fjellandbruket

Ny fagskole innen grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket på Storsteigen vil være med å dekke noe av etterspørselen til mer kompetanse. Den vil gi gode muligheter for å gå i dybden på mange av de fokus områdene gardbrukerne har fått fokus på i veiledning gjennom landbruksprosjektet, som driftsledelse, økonomi, grovfôr, beite og husdyrfag. Noe som er høyst aktuell for nåværende og framtidige gardbrukere sammen med ansatte i rådgivingsapparat og fagarbeider for å øke sin kompetanse. Ta kontakt med Storsteigen for mer informasjon.

Ta kontakt med din produksjonsrådgiver eller landbrukskontoret hvis du ønsker å delta i landbruksprosjekt Levende landbruk. Vi vil ha flere med på laget.

Levende Landbruk

Landbruksprosjektet for Alvdal og Tynset kommuner sin visjon:

Å høyne gårdbrukernes kompetanse og yrkesstolthet og bidra til at samfunnet lokalt og nasjonalt føler respekt og stolthet over landbruket og kulturlandskapet i kommunene.

Hovedmålet

Alvdal og Tynset kommuner skal fortsatt ha et aktivt og levedyktig landbruk i framtida, gjennom å videreutvikle landbruket og bedre utnyttelsen av de totale tilgjengelige landbruksressursene i kommunene.

Delmålene

- Å motivere og skape en ny giv for landbruksnæringa i kommunene
- Styrke bonden som bedriftsleder
- Økt utnyttelse av utmarksressursene
- Økt matproduksjon gjennom å styrke grovfôrproduksjonen og økt bruk av utmarka
- Styrking av kompetanse og agronomi
- Økt rekruttering til landbruksutdannelse (eksempel Storsteigen)

Hva er fagskole?

Fagskole er yrkesrettet høyere utdanning (tertiærutdanning) som bygger på videregående opplæring. Fagskolen Innlandet tilbyr i samarbeid med Storsteigen videregående skole, fag-skoleutdanning som deltidsstudium over to år finansiert av Hedmark fylkeskommune. Målgruppen er blant annet nåværende og framtidige gardbrukere, ansatte i rådgivningsapparatet og fagarbeidere.

Emner i studiet

Driftsledelse og økonomi

Rammevilkår, bedriftsøkonomi inkludert regnskapsanalyse, ledelse inkl. arbeidsgiveransvar og HMS, næringsutvikling og næringsetablering

Planteproduksjon med fokus på grovfôr og beite

Jordkultur, gjødslingsplanlegging, plantevern og skadegjørere, plantekultur med dyrkingsteknikk, produksjonsøkonomi, planteforedling

Husdyrproduksjon

Generelle temaer fra alle husdyrproduksjoner, mjølkeproduksjoner på storfe, kjøttproduksjon på storfe, saueproduksjon

Mål for studiet

Fordypningsarbeid/hovedprosjekt Fagskoleutdanningen i ”Grovfôrbasert husdyrproduksjon for fjellandbruket”, bygger på en helhetlig forståelse for kompetansebehovet innen fjellandbruket, med et særlig fokus rettet mot forvaltning og utvikling av landbruksforetak med husdyrproduksjon som basisnæring. Samfunnets behov, slik som naturvern, etikk og samfunnsøkonomi er ivaretatt så vel som det enkelte foretaks behov.

Nå er det din tur!

I OG RUNDT
SVARTHAMMERLIA
TYLLDALEN

4.JULI FRA KL 13

4. juli er det aktivitetsdag i Svarthammerlia i regi av Tyllidalen Bygdekvinneklubb, Tyllidal Idrettslag, Tynset Turlag, Tynset kommune, Hedmark Fylkeskommune og Opera di Setra. Du kan lese mer om det på side 9.

Returadresse: Tynset kommune, Servicetorget, Rådhuset, 2500 Tynset

Utvalgte sommerfilmer

Fullstendig program finner du på www.tynsetkino.no

Jurassic World

2 t. 4 min. 11 år Action / Eventyr / Sci-Fi. Viser i 2D og 3D.

En dinosaurtemapark slår opp dørene på Isla Nublar. For å øke besøkstallet prøver forskerne å utvikle en helt ny dinosaurart. Det angir de snart på. Steven Spielberg er tilbake som produsent for denne etterlengtede oppfølgeren til den enormt populære "Jurassic Park"-filmserien. Colin Trevorrow har regien, etter et manus han har skrevet i samarbeid med Derek Connolly.

Familien Bélier

1 t. 45 min. Alle Drama

Alle i Paulas familie er døv, bortsett fra henne. Dette gjør at familien er ekstra sterkt knyttet sammen og alle stoler på hennes hjelp, både hjemme, på gården de bor på og på markedet der de selger varene de produserer. En dag kommer Gabriel inn i livet hennes og hun faller pladask. Så da Gabriel begynner i skolekoret melder Paula seg også på. Det viser seg, til alles overraskelse, at Paula har en fantastisk stemme! Med hjelp fra musikk læreren påbegynner hun intensiv trening for å delta i en prestisjefylt sangkonkurranse i Paris. Og etter hvert som hun øver, vokser lidenskapen for sang. Men hvordan kan hun følge en drøm som familien hennes aldri kommer til å forstå?

San Andreas

1 t. 54 min. Action 11 år

Actionthriller med Dwayne Johnson. Etter at den beryktede San Andreas forkastningen gir etter, utløses det et jordskjelv med en styrke på 9 i California. Ray (Johnson) flyr søk- og redningshelikopter og sammen med sin kone forsøker de å ta seg fra Los Angeles til San Francisco for å redde deres eneste datter. Men den strabasiøse turen nordover er bare begynnelsen. Og når de tror at det verste er over ... har det så vidt begynt!

Se program med tider og priser på plakater, i kulturfolderen, i aviser og tynsetkino.no.
Billettsalg starter en time før forestilling. Telefon billettsalg: 62 48 52 59